

גנזי המלך

ארבע נספות

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת

346

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה"

בלי מוסר אין יראת שמים

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

קיום מצות השי"ת, אף בדברים שלדעתנו דברים קלים הם אצלם ויש להתבונן בזה; אבל דע, כי התורה היא תורת אמת! והאמת ניתנה להאמר לכל אדם בשוה בין קטן, אם רק הגיע לכלל דעת ובין גדול, אם חשוב, או שאינו חשוב. אם הוא רק ילוד אשה, ניתנה לו התורה בכל אזהרותיה ומצוותיה ולכל פרטיה ודקדוקיה. כי כל אדם נולד והבחירה בידו ורשות ניתנה לו להטות עצמו להיות צדיק כמשה רבנו ע"ה, או להיפך, להיות רשע כירבעם בן נבט. ואמר הקב"ה: "בראתי לו יצה"ר, בראתי לו תורה תבלין" (ב"ב י"ז. קידושין' ל:). ו'הגדול מחברו יצרו גדול ממנו'.

וברש"י: 'אין צו' אלא, לשון זירוז מיד ולדורות' אמר ר"ש; "ביותר צריך הכתוב לזרז, במקום שיש בו חסרון כ"ס" ע"כ. פירושו; דבקרבן עולה, יש חסרון כ"ס לכהנים שכולה כליל, לכן; "צו את אהרן ואת בניו" 'מיד ולדורות'. הרי שהכתוב מזרז ואומר גם לאהרן נדב ואביהו בלשון; "צו" בקרבן עולה, יותר מקרבנות אחרים. כי בעולה, יש חסרון כ"ס. ואנו עומדים ותמהים; היתכן שאהרן הכהן הגדול, שעליו הכתוב אומר: "תפייף ואיקיף לאיש חסיף" (דברים' לג ח) צריך לזירוז יותר, במקום שיש חסרון כ"ס? כיוצא בזה; מצאנו יותר מפורש בתורה: "וידבר ה' אל משה אהרי מות שני בני אהרן בקרבנתם לפני ה' וימתו ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אהריף נאל נבא בקל עת אל הקדש ולא ימות" (ויקרא' טז א) וברש"י; "אהרי מות" מה ת"ל? היה רבי אלעזר בן עזריה מושלו משל; לחולה שנכנס אצלו רופא, אמר לו; "אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב". בא אחר וא"ל; "אל תאכל צונן, שלא תמות, כדרך שמת פלוני". זה, זרזו יותר מן הראשון. לכך נאמר: "אהרי מות שני בני

אהרן.. דבר אל אהרן.. נאל נבא.. שלא ימות כדרך שמתו בניו. יש כאן זירוז מיוחד לאהרן ש"אל נבא בקל עת אל הקדש", בצירוף אזהרה; שלא ימות כדרך שמתו בניו. גם כאן אנו נרעשים ונפחדים על ההדגשה בתורה, שיש הבדל באזהרה לאהרן הכהן ש"אל נבא בקל עת אל הקדש", אם יזהירוהו ויזכירו לו 'שלא ימות כדרך שמתו בניו' ומה זאת? וכעין זה מצינו עוד בהרבה מקומות בתורה"ק באזהרות לגדולי ישראל ובשבחן על

נמצא שכל אדם יש לו רשות לבחור בטוב, או ברע, בכל מקום ובכל זמן, בכל עת ובכל שעה, כל ימי חייו עד נשימה אחרונה. אין מי שיכוף אותו ללכת בדרך טובה, או להיפך. ואם כי ודאי האדם הגדול שעלה במעלות התורה והיראה, לא יטה אוזן ליצה"ר ולא ישמע אליו כלל, וכן להיפך, האדם הטובע ח"ו בים התאוה מטמטם לבו ושוב לא יבין שפת הקדושה

המשך בעמ' 2 <<<

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר בחשמונאים

שבירת דיסקים

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

והפרישות. מ"מ, התורה תורת אמת, לא תגרע משום כך אזהרותיה ומצוותיה לכל אדם בשוה באין יוצא! והמתבונן יבין.

אחז"ל (ירושלמי 'שבת' פ"א ח.); **'מעשה בחסיד זקן אחד, שהיה יושב ושונה; "אל תאמן בעצמך עד שת זקנותך"**. במקום; **'אל תאמן בעצמך, עד שת יום מותך'** (אבות' פ"ב). כי היה חסיד גדול וזקן והרגיש בעצמו שאין לו כבר שום שייכות לעוה"ז והתרעמו עליו בשמים על שינוי זה ונתנו רשות ליצה"ר והתחפש לאשה יפת תואר אשר מימות תובל קין לא היתה כמותה ונכנס בדמות זו לחדר של אותו זקן וכיון שנשא עיניו וראה אותה דיבר איתה דברים אשר אינם ראויים לחסיד כמותו, אבל תיכף התחרט והיה לו צער גדול מזה. וכנראה שהיה בסכנה מחמת הצער, כי היה חסיד גדול אמיתי וריחמו עליו בשמים. ונצטוו אותו רוח להפסיק. והתגלה לו **אותו רוח ואמר לו; "דע כי שלחו אותי מן השמים ללמד אותך, שלא תגרוס עוד; 'אל תאמין בעצמך עד שת זקנותך', אלא; 'עד יום מותך'"**.

הרי שעד יום מותו של האדם אינו בטוח בעצמו כלל וכלל ועליו לבקש רחמים שיעזרהו הש"ת שלא יכשל ח"ו. **וכמו שהביאו חז"ל** (קידושין ל:); **"צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו"** (תהלים' לז לב) רשע זה, הוא היצר הרע שאינו מסתלק משום איש ואינו מתיאש אף מן הצדיק ביותר. וצופה לו לתפסו במקום ובזמן המתאים להכשילו. ונצחוננו עליו מובטח כי קשה הוא מאד ורק **"ה' לא יעזבנו קידו"** **'אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו'**. ואפי' ביום מותו כששוכב במטתו ויודע שעוד מעט ויניח הכל כאן והוא הולך ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, גם בעת הזאת צריך רחמים מרובים ולבקש עזר ה'. והנה בלא יראת העונש אי אפשר לאדם לכבוש את יצרו ומדותיו המגונות; את התאוה, את הכעס ואת החמדה וכדומה. וכן **מצינו בחז"ל** ('שבת' פ"ח):

שעל אף מדרגתם של ישראל בקבלת התורה על הר סיני, שאמרו כולם כאיש אחד ובלב אחד נעשה ונשמע! עד שיצתה **בת קול ואמרה: 'מי גילה רז זה לבני' אעפ"כ אחז"ל; 'ש'כפה עליהם הקב"ה הר כגיגית ואמר להם: "אם תקבלו את התורה מוטב. ואם לאו, שם תהא קבורתכם"**. וכ"כ **למה? לשם מה היו צריכים לאיים עליהם? הטעם הוא; שאפילו האדם הגדול ביותר, כל זמן שהוא בחיים, אין להאמין בו. ולכן צריך שיהא מורא שמים עליו. דהיינו: יראת העונש, שאם יעבור על רצון הבו"ה יענש חמורות. ולכן; 'כפה עליהם הקב"ה הר כגיגית'.**

ואיך נעשה האדם לירא שמים? ראשית צריך ללמוד ההלכות, כדי לידע איך לקיים התורה. ובצד ההלכות הביאו חז"ל דברי אגדות וגם אלו צריכים לימוד. **וכן אחז"ל** ('אבות דרבי נתן' פכ"ט): **'מי שיש בידו הלכות ואין בידו אגדות, הרי הוא דומה למי שיש כלי זיין בידו, אבל הוא חלש. ומי שיש בידו אגדות ואין בידו הלכות, הוא דומה לגבור בלא כלי זיין. הוא מה שאמר שלמה המלך ע"ה: "לדעת חקמה ומוסר"** (משלי' א). חכמה היא הכלי זיין לאדם נגד יצה"ר. אבל אם האדם חלש ואינו יכול להרים את הכלי זיין שבידו ולהשתמש בו כנגד השונא, מה יועיל לו כלי זיין?

לכן הכריז שלמה; שצריך "לדעת חקמה" וגם "מוסר!" כי ע"י לימוד המוסר מקבל גבורת הלב וגבורת הנפש. ואז ירצה ויוכל להשתמש בכלי זיין נגד השונא הגדול השוכן בבתי נפשו ויכריעו תחתיו. **ולכן עלינו לדעת; שאם אדם אינו לומד מוסר, הרי הוא רחוק מיראת העונש וממילא הוא רחוק מכבישת היצר! ואל יטעה בחור השקוע בתאוה, כי בלא מוסר יוכל להשליך מעליו משא התאוה, בשום אופן לא! ואפי' אם ישא אשה לא יועיל לו. אדרבה, עי"ז ימצא לו פתחי היתר וישקע עוד יותר בתאוותו ויהיה **'נבל ברשות התורה'**.**

כי אם לא השריש בקרבו יראת העונש ולעמוד כנגד יצרו, הרי הוא הולך ונשקע בתאוה ויתנבל יותר ויותר וגם גופו נחלה ונחלש ככתוב: **"אל תתן לנשים חילוף"** (משלי' לא ג). אלא ודאי ההכרח לאדם שירכוש שניהם ביחד; החכמה והמוסר, שהם ההלכות והאגדות, כדי שישקע לתיוקן המדות שלא יחפוץ ברע ולא יתאוה לרע, כי לא תמיד עומד האדם ברום שכלו ונשאר בטבעו ואז הרי; **'גזל ועריות נפשו של אדם מתאוותו ומחמדתן'** ואין עצה אחרת, רק יראת העונש!

כתב רבנו יונה (שע"ת שער ב'); **'ודע; כי נפש הרשע אשר כל תאוותה לחפצי הגוף בחייו ונפרדת תאוותה מעבודת הבורא ונבדלת משרשיה, תרד במותו למטה לארץ, אל מקום תאותה, אבל יעלוה למרום לדין ולמשפט'**. הנה אנו חושבים כי מי נקרא רשע? זה בעל עבירה, שעובר עבירות בשאט נפש. אבל **רבנו יונה כתב; 'כי נפש הרשע אשר כל תאוותה לחפצי הגוף בחייו'** לא שהוא עובר עבירות, אלא שחפצי הגוף הוא עושה בתשוקה גדולה ובתאוה מרובה והוא אמנם גם עוסק בעבודת בוראו, אבל עבודת הבו"ה הוא עושה בלי כל תאוה, בלי כל הנאה, כי אין לבו מרגיש עונג בחפצי שמים, רק בחפצי גופו.

ומסיים רבנו יונה: 'לכן גם במותו תרד למטה לארץ אל מקום תאוותה, אבל יעלוה למרום לדין ולמשפט ולראות איך החליפה מרום בשאול, כאשר יעלו את האבן על ידי כף הקלע. ואחרי עלותה למרום, תרד בטבעה למטה לארץ, כאשר האבן חוזרת ונופלת לארץ אחרי הזריקה ע"כ. ומהי העצה להסיר רוע מעללים אלו? שירגיש בלבבו ונפשו, מה שהוא אומר בפיו; **'ולפני מי הוא עומד?'** **"ראשית חקמה יראת ה'"** (תהלים' קי"א י) ביראת שמים מתחמם לב האדם ומסיר הקרירות מקרבו ומתחיל לחשוב חשבון נפשו, היכן הוא נמצא?! ויראת שמים משיגים, רק בהתבוננות, הוא לימוד המוסר! (לב אליהו). ■

עמואל בית כנסת הספרדי ר' מאיר ביום שלישי טז' אדר ב 22/03/11
 כניסה חינם תחילת התוכנית 11:00 בוקר

טבריה מתנ"ס ב'רסט' שיכון ד' רמת אגוז ביום רביעי יז' אדר ב 23/03/11
 כניסה חינם השערים יפתחו ב' 20:00 תחילת התוכנית 20:30

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר" ההרצאות מאובטחות

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET

אור הנשמה

לתקן ולשפר מדות בני אדם איך לכבד אחד את חברו. וזה מסמל ה"מְשֻׁלוֹת מְנוֹת". ולהרגיש את צער של חברו לעזור אחד את השני, זה מסמל לנו: "מְתָנוֹת לְאֲבִיּוֹנִים". מפני שיש באדם כ"כ הרבה מן הרע, שהוא עלול להחריב עולם מלא בשביל נגיעה קלה. **הסבא זצ"ל מקלם מרן ר' ש.ז. אמר;** במקום מצומצם שאין הרבה חושך, מספיק נר קטן להאיר המקום. אבל במקום גדול שיש הרבה חושך, צריכים נר גדול. ואם לאדם נתן הקב"ה נר כ"כ גדול; **"נַר ה' נְשַׁמֵּת אֶדָם"** ('משלי' כ כז) מזה רואים כמה חושך יש באדם שזקוק לנר ה'. **והסבא זצ"ל מסלבודקא ר' נטע צבי פינקל הוסיף ע"ז;** אם נתן לאדם "נַר ה'" כמה אור יש באדם באמת. אלו ואלו דברי אלקים חיים. יש באדם חושך עד אין סוף ויש באדם אור עד אין סוף, **כמובא ברמב"ם** ('הל' תשובה פרק ה' ה"ב) **ו"ז"ל;** **'אלא כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבנו, או רשע כירבעם'**. עכ"ל. (דרכי מוסר' לר' יעקב ניימן זצ"ל) ■

לאט. וא"כ יכול להיות שאמנם רחוק אני מקצה האחרון של ההשחטה, אבל אולי קרוב אני להתחלתה, אולי עדין ההשחטה אצלי בגרעין הראשון שלה, שממנו אפשר לה לצמוח ולהתפתח. לכן **'יזיר עצמו מן הייך'** שזהו התחלת סוטה. עכ"ד. לפי הנ"ל אפשר לומר; כשראו חז"ל בהמן הרשע מדה רעה שאין למעלה הימנה, שהפסוק מעיד שלא היה לו שום תביעות לבני ישראל, כי כולם השתחוו לו, רק מרדכי לבדו לא רצה להשתחוות לפניו. **"וַיִּבֶן בְּעֵינָיו לְשַׁלֵּחַ יָד בְּמֶרְכָּכֵי לְבָדוֹ"** ('אסתר' ג ו), מפני שלא היה לפי כבודו להתעסק עם יהודי אחד, רצה להרוג ולאבד את כל היהודים, טף ונשים החפים מפשע, זוהי השחטה שאין למעלה הימנה, להרוג עם שלם בשביל נגיעה ואמביציה פרטית. וכשבני ישראל ראו עד כמה מגיעות מדות רעות והשחטה של בני אדם, שבשביל נגיעה קלה יכולים להחריב עולם מלא. **תיכף קיימו את הגמ'; 'הרואה סוטה בקלקולה, יזיר עצמו מן הייך'** והתחילו

"וימשלוה מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים" ('אסתר' ט יט)

להרחיק מן האיסור

בשל מה תיקנו בנס של פורים משלוח מנות ומתנות לאביונים ובשאר ניסים לא תקנו זאת? **ונראה;** כי זהו כמו ששמעתי בשם הסבא זצ"ל מקלם מרן ר' ש.ז. **שביאר;** מה שחז"ל אומרים: **'כל הרואה סוטה בקלקולה, יזיר עצמו מן הייך'** ('נזיר' ב.). חז"ל מלמדים אותנו בזה; שאם רואים אנו שאנשים עושים מעשי השחטה גדולים, אל יחשוב כל אחד לעצמו, מה נוגע לי הדבר? אני אף פעם לא אגיע למעשי השחטה כאלה, אלא כל הרואה מעשי השחטה, אפילו אם הוא צדיק ורחוק כרחוק מזרח ממערב, מהשחטה כזו צריך לגדור לעצמו גדרים וסייגים שלא יגיע לעולם להשחטה כזאת. כי אף האנשים המשחיתים שעשו את מעשי השחטה, לא בפעם אחת הגיעו אליהן, אלא כבר היה גרעין ראשון שממנו צמח וגדל הרע לאט

הבנה

הנביא. והעם גם הוא התנתק משאול. ובמקום להשמע לו, השפיע עליו וכפף אותו, **"הַמֶּלֶךְ הָעָם"** (שם טו). ועמלק חגג את נצחונו. **מה הביא לגזרת המן, שהיה מזרע עמלק?** חז"ל ('מגילה' יב.). מונים שתי עברות; א. **'מפני שהשתחוו לצלב'** בימי חנניה מישאל ועזריה ולא הלכו אחר גדוליהם שמסרו את נפשם. ב. **'מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע'** ולא נשמעו להוראותיהם והדרכותיהם של מרדכי הצדיק וחבריו, שהורו להמנע מההשתתפות. ובהתנתקות מדעת התורה, מנצח עמלק. מה הביא לאבדן המן ומחיתו? **"לֵךְ פְּנוֹס אֶת כָּל הַיְּהוּדִים"** ('אסתר' ד טו), התלכדותם סביב מנהיגותו של מרדכי הצדיק וכפיפותם לדעת תורה. (מובא ב'מעין המועד' לר' וולך שליט"א). ■

פני שמואל הנביא באומרו; **"בְּרוּךְ אַתָּה לֵה', הַקִּימְתִי אֶת דְּבַר ה'"**. ביצעתי את עיקר השליחות, רק בקולך לא שמעתי. כך שרד עמלק. כי זהו כחו של עמלק, לתקוע טריז בין העם לבין גדוליו. לקעקע את אמונת החכמים, להטות מדעת התורה הצרופה. **שכו"א יאמר;** "אני אמלוך, גם לי דעה בנדון". (ב'באר משה' בפר' 'כי תצא' מביא את דברי חז"ל ('ב'זבחים' קב) ששאל הגיס דעתו. ומוסיף שבאותה התחכמות של; **"אַל תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה"**, שריחם על אכזרים, בעצם זה נבע מגסות הרוח בדקות, שהרי האדם צריך לעשות רצון קונו בתמימות ופשיטות בלי חקירות ופלפולים. וזה הביאו לבסוף להתאכזר על רחמנים, שהתאכזר על נוב עיר הכהנים. אז שאל המלך התנתק מדעת התורה של שמואל

"אַל תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה" ('קהלת' ז טז)

כפיפות לדעת תורה

הרבי מאז'רוב זצ"ל בספרו 'באר משה' שואל; איך יכול להיות שצדיק גדול כמו שאול יכול להמרות את פי הקב"ה? **ועוד לומר לנביא;** **"הַקִּימְתִי אֶת דְּבַר ה'"** ('שמואל א' טו יג). **ומבאר ביאור נפלא;** ששאל המלך היה סבור שבציוויו של שמואל הנביא, **יש שני חלקים;** **"לֵךְ וְהַפִּיטָה אֶת עַמְלֶק"** ('שמואל א' טו ג), זהו עיקר הציווי שנאמר לו מפי הקב"ה. ו"משורר נַעַד שָׁה מַגְמֵל נַעַד חֲמוֹר" (שם) זו הבנת הנביא. שהרי החרמת רכושם אינה מבוארת בתורה. ואם זו הבנת שמואל הנביא, יכול שאול לפרש אחרת ולחמול על הצאן והבקר. לפיכך קידם שאול את

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר באלעד ובראש העין

"יִכְתֹּב לְאַבְדָּם"

בפסוק זה רמז, שהגזרה לא היתה חתומה בדם, אלא בטיט.

ר' חיים מוולוז'ין בא אל הגאון מוילנא וסיפר לו; שפגש יהודי אחד שאמר לו; "אתה רוצה לראות היכן רמז במגילה שהגזרה לא היתה חתומה בדם, אלא בטיט?! והראה לו את הפסוק: "יִכְתֹּב לְאַבְדָּם" ('אסתר' ג ט), התיבה "לְאַבְדָּם" מורכבת מהמילים 'לא בדם'. אמר הגאון לר' חיים מוולוז'ין; האיש שאמר לך את זה, הוא האיש שאמר זאת למרדכי; אליהו הנביא. (מובא ב'לקח טוב')

מובאת שאלה בספר 'דרך שיחה' לר' חיים קנייבסקי שליט"א; יש רדיו בחדר בישיבה וחברו רוצה לשברו ולשלם עליו, מרן הגרא"מ שך זצ"ל אמר פעם; שמותר לילד בביתו ליקח הרדיו של הוריו ולזרקו. **תשובה;** יכול לשבור ולא לשלם. איני יודע אם מחויב לעשות כן, אבל ענין יש בזה. **החזו"א נשאל פעם;** על בחור שראה דברי מינות אצל חברו והורה לו לזרקו ופטור מלשלם.

ומפני שיעלה על הדעת שדין עיר הנדחת הוא משפט אכזרי בפרט למ"ש הרמב"ם שהורגים גם הנשים והטף, הבטיח להם שיתן ה' בלבם מדת הרחמנות, כי יעשו כ"ז לא ממדת האכזריות, רק מפני מצות ה' כמ"ש; "כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ", וה' מלא רחמים ואכזריות הוזה נצמח ממדת רחמנותו, לבער הרע מן הארץ ולהשיב חרון אפו, עד שמשפט הזה תעשה מצד הרחמים. וכן עי"כ ירחמו עליך מן השמים, כי **'במדה שאדם מודד בהפסדת היום ב'שמואל' א טו;**

"וַיִּשְׁלַח ה' בְּיַד ה' בְּרָכָה וַיֹּאמֶר לְךָ הַנְּחֻמָּה אֶת הַחֲסִידִים אֶת עַמְלֵק וְנִלְחַמְתָּ בוֹ עַד פְּלוֹתָם אֲתָם וְלָמָּה לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה' וַתַּעַשׂ אֶל הַשָּׁלַל וַתַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה'". והנה הלשון; "וַתַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה'". לכאורה אינו מדוקדק כ"כ, כי הלא חטא שאול היה שלא קיים מצות ה', לכלות את עמלק עד תומו ולא שמע בקול ה' והשאיר את אגג מלך עמלק בחיים. וא"כ אין שייך כאן המבטא של; "וַתַּעַשׂ הָרַע", אלא חטאו ה' ב'שב ואל תעשה', יען שחמל על אגג ולא הרגו? **אומרים בשם החפץ חיים;** כי מכיון שהקב"ה ציוה לשאול ע"י שמואל נביאו, שילך ויכה את עמלק ויחרים את כל אשר לו "מֵאִישׁ עַד אִשָּׁה מֵעַלְל נַעַד יוֹנָק מִשׁוֹר נַעַד שָׂה מִגְּמֵל נַעַד חֲמוֹר" עליו היה לקיים דבר ה' במלואו, למחות את זכר עמלק מתחת השמים. ■

כאן; שגם את הדשן שכבר שרוף הוא, כיון ששרשו בקדושה צריך להוציאו 'אֶל מְקוֹם טָהוֹר' דוקא. ('טעם ודעת' לגר"מ שטרנבוך)

מעשה באברך אחד; מבאי ביתו של רבי שניאור זלמן מלאדי, שהחסידים החלו מרננים אחריו שהוא נוהג אחרי ה'משכילים' ומתחבר עמם, לצורך ושלא לצורך. בסופו של דבר הגיעו הדברים לאזני הצדיק מלאדי ומיד ציוה לקרוא אליו אותו אברך כדי לעמוד מקרוב עד היכן הרחיק עצמו מדרך החסידות הצרופה. כשנכנס האברך לחדרו של הרבי, לא ניכר בו שהוא חרד במיוחד מן ההזמנה הבהולה, שנשלחה לו לפתע. רבי שניאור זלמן קבלו כדרכו, בחביבות רבה והחל מסביר לו בנועם לשונו עד כמה מסוכנת לנשמת האדם ההתחברות עם קלי עולם, שהרי "לְפִתַּח חַטָּאת רֵיחַ" ('בראשית' ד יט) ובנקל יכול אדם לסטות מדרך הישר בהשפעת חברים לא טובים. **שיסע האברך את דברי הצדיק בנימה של גאווה ושחצנות;** "עלי רבי, א"א להשפיע בקלות!" והוסיף בהלצה; "הנה אני מתחבר ומתידד זמן ממושך עם החסידים ורואה הרבי שעדין לא נעשיתי חסיד". השיב לו רבי שניאור זלמן בשלות נפש וברוך אבהי: "התבונן נא היטב ותיוכח שאין הנדון דומה לראיה. הנה נאמר אצל טומאה: "וְהִפְשֵׁךְ אֲשֶׁר יַעַבְדְּ כָּל טָמֵא לֹא יִאָּכַל" (ז יט). נמצאנו למדים מכאן; שבנגיעה בלבד די לטמא את הטהור. ואילו לגבי נגיעה בקדושה נאמר; "כֹּל אֲשֶׁר יַעַבְדְּ בַבְּשָׂרָה יִקְדָּשׁ" (ו כ). ואמרו חכמנו ז"ל במסכת 'זבחים' (צז); "יכול אפילו לא בלע? ת"ל; "בבשורה", עד שיבלע בבשרה". יוצא אפוא, שנגיעה בקדושה נחשבת רק במקרה של בליעה לתוכו של האדם, החודרת לאיבריו הפנימיים. ואילו אצלך" סיים רבי שניאור זלמן; "סדר הדברים הוא מהופך ממה שצריך להיות. שכן עם הקדושה והחסידות יש לך רק נגיעה קלה. ואילו את הטומאה אתה בולע בכל פה. וכבר חדרה לאיברך הפנימיים." ('פרפראות לתורה')

"אֵשׁ תָּמִיד תֹּקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּה" ('ויקרא' ו י)

השל"ה הקדוש מביא בשם הקדוש ר' משה קורדובירו; שסגולה נפלאה להנצל מהרהורי עברה, לומר פסוק זה; "אֵשׁ תָּמִיד תֹּקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּה". ה'כתב סופר' מוצא רמז לסגולה הנפלאה בעצם משמעות דברי הפסוק. וכך הוא מבאר; כל מי אשר בלבו יוקדת אש תמיד לה' ופועם בו הרצון לקיים את מצוותיו, ה' עוזר לו שינצל ממחשבה זרה מחשבת פגול. ומכל שכן שלא יבוא לעשות עברה בפועל, כמו שאמרו חז"ל; "מצוה מגינה ומצילה". וזה מה שכתוב; "אֵשׁ תָּמִיד תֹּקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּה". המזבח הלוא הוא האדם עצמו, שהוא מזבח אדמה. ומשם, ממקום המזבח, נוצר האדם הראשון, כמו שמבואר בפירוש רש"י בפרשת 'בראשית'. ולפיכך, "לא תִכָּה" האש. הבא ליטהר מסייעין אותו. והמקדש עצמו מלמטה מקדשים אותו מאש מזבח של מעלה.

"כֹּל הַלֵּילָה עַד הַבֶּקֶר" ('ויקרא' ו ב)

והנה 'העוה"ז דומה ללילה'. ומי אשר תוקד בו אש המזבח, היינו: אש של מסירות נפש לקיים מצוותיו, אזי כאשר יזרח כבוד ה', יזכה הוא לאור הבוקר, שא"א לעבור את חשכת הגלות בלא מסירות נפש למען כבוד השי"ת ותורתו. ('טעם ודעת' לגר"מ שטרנבוך)

"והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור" ('ויקרא' ו ד)

וראו לעורר מכאן על המכשלה המצויה בימינו, אשר יארע לאדם כי מי מילדיו נחשל בכשרונו ואינו מתפתח כשאר בני גילו רח"ל. ומאחר שמתאישים ההורים מהתקדמותו אינם שמים על לבם שיהיה הילד מושרש בסביבה חרדית דוקא. ופעמים ששולחים אפי' למוסד חילוני. ואין כן דרך התורה, שאף נכאי רוח ושפלי דעת ישראל כשרים הם וראוי לחנכם בטהרה ככל האפשר. וזהו שנרמז

שו"ת חברותא

האם מותר לנגן קטעי תפלה ובקשות בניגוני עגבים?

המקום אם השליח ציבור מנגן אותן בניגונים בתוך התפלה עצמה. ואיך יכול און ישראל לשמוע כן? עכ"ל.

ורואה אנכי כי על גע מספחת רעה זאת, **כבר נשאל בעל ה'מעשה רוקח' על הרמב"ם והיא לו בפ"ח מה' תפלה הי"א**. הרב השואל שניכר היה גברא רבא, געש ורעש על כך **ופונה להבעל ה'מעשה רוקח' בדברים אלה**: 'ידוע יהי למעכ"ת כי פשתה הצרעת ממארת בארצנו וזאת תהיה לפוקה ולמכשול בזמן הזה; **"תְּדַשִּׁים מְקָרֵב בָּאוּ לֹא שְׁעָרוֹם אֲבֹתֵיכֶם"** (דברים' לב ס) אבותינו קדושים אשר בארץ המה לעמוד לשרת בשם ה' בבתי כנסיות כקול הצ'רים תחת השיר שיר ה' שירי עגבים ומחולות לקח מזמרת הארץ זמרי נכרים לשורר בהם קדושה וקידוש ותפלה, שירים בצ'רים נתחלף להם, שוררים ומורים עצמם לשרת בקודש ותהי מחשבתם לא כן, במקום אשר יאמרו להם: **"בְּנֵי קָל חַי" יאמרו להם: "לא עמי אַתֶּם"** (הושע' ב א) כי; **"מִקְשָׁבְתֵיכֶם מִקְשָׁבוֹת אֲנִי"** ('ישעיהו' נט ז) כל מגמתם אינה כי אם לזכור הניגון ולא לכוון תפילתם, כי א"א שני הפכים בנושא אחד, מצפצפים כיונים ואינם יודעים כי הכל תלוי בכונת הלב. תפלה בלא כונה כגוף בלא נשמה. יען כל כמה דלא מכוונים, דומה לתורגמן שקורא ואינו יודע מה קורא. היתכן לעשות כן במלכותא דארעא? ק"ו בן בנו של ק"ו לפני מלכותא דרקיעא! כי אם יעשו ככה בשאול להם שאלה, או חקירה, יפלוגו ולא ידעו להשיב'.

והרב המחבר בדברי תשובתו מרחיב את היריעה בזה בבירור וליבון ומוכיח בעליל גודל האיסור שישנו בדבר זה 'לכרוך דברי הקדושה בשירי עגבים. ותיכף בפתיחת דבריו מתחיל בהסברת דברי האיסור ופותח; 'דמודעת זאת בכל הארץ כמה שהחמירו חז"ל בכונת התפילות וכו' והזהירונו ז"ל לפחות להסיר כל המניעות והרהורים בשעת התפלה ואצ"ל בדבר שגורם על ידו שום הרהור וכמ"ש הרב"י א"ח סי' צ"ח ואם בדבר הרשות אסור להרהר בשעת התפלה מכ"ש וק"ו בדברי היתול שחוק וקלות ראש ואצ"ל דברי חשק ועגבים שנאסרו אף שלא בשעת התפלה וכו' ואם אסרו כל זה אפילו שלא בשעת התפלה מכ"ש וק"ו בשעה שאנו עומדים בביהכנ"ס שהוא לנו למקדש מעט ובשעת התפלה לבקש על נפשותינו וצורך גופינו'.

המשך בעמ' 6 <<<

להם לתת לב אל ההפסד היוצא מהשכר כאשר המוני העם הפשוטים המקשיבים והמאזינים נתקלים באין ספק וכאילו מאליהם בהרהורים רעים בחשק ובתאוה.

וארחיב קצת את הדברים בכיור ההלכה בזה:

ב'כלבו' בשו"ת שבסוף הספר כתוב **בזה הלשון, לרב יצחק בן יעקב אלפסי**; ש"ץ שעושה דברים שאינם הגונים כגון: שמוציא מפיו דברי נבלות וכיוצא בזה, כגון: שמרנן בשירי העורב ממחין בידו שלא לעשות כן! ואם אינו שומע מסלקין אותו! ועל כמותו נאמר: **"נְתַנָּה עָלֵי קְקוּלָה עַל פֶּן שְׁנֵאתֶיהָ"** ('ירמיהו' יב ח) עכ"ל. רבינו הרמ"א ז"ל הביא דברי ה'כלבו' הן בד"מ והן בהמפה. בד"מ בטור אוה"ח סימן נ"ג סק"י מעתיקו בלשון כגון; 'שמרנן בשירי ערב ממחין בידו שלא לעשות כן ואם אינו שומע מעבירין אותו' ויש גרסאות שכתוב; 'שירי נכרים'....

...וכדמצינו באמת להס"ח בעצמו במקו"א בס"ת תשס"ח שכותב בלשון; 'ויזהר מי שיש לו קול נעים, שלא יזמר נגונים נכריים כי עבירה היא. ולכך נברא קולו נעים לשבח בוראו ולא לעבירה'. ולא מזכיר הס"ח בשם כלל שהמדובר מניגונים שבפני ע"ז והיינו; מפני ששם כונתו לשירי עגבים שכאלה בסתמא נגוני נכרים וכלן אוסר בסתמא, בכל גוונא .. ואפילו הב"ח והמג"א שחילקו מה שחילקו, הוא מפני שביארו שהכונה על ניגון שמנגנים גם בבית ע"ז שלהם. והמה לא שירי עגבים. אבל על כגון שירי עגבים, יש לומר שהם יודו שאסור בכל גוונא, דהיינו; לא רק לשיר עצם השירים, כי אם גם לרבות שאסור לנגן ניגונם בתפילות ובקשות לפני הקב"ה. וניתן לומר שהדברים הם עוד ק"ו שאסור להתפלל לפני הקב"ה בניגונים מתועבים כאלה, באשר משחיתים הם כל חלקה טובה.

וכך ראיתי באמת ספר 'לב העברי' ח"א (ד' ע"ג ע"א) שכותב בתוך דבריו וז"ל: 'הרי מבואר ברמ"א שם סעי' כ"ה ששליח ציבור המנבל את פיו, או שמרנן בשירי נכרים, פ' במג"א; פלומר: בניגון עבודתם, מעבירין אותו אחרי התראה. וזה אם מנגן בעלמא, קו"ח איך רע בעיני

שאלה: [בשו"ת 'ציץ אליעזר' חלק יג סימן יב] "האם מותר לנגן קטעי תפלה ובקשות בניגוני עגבים? כי פשתה המספחת כל כך בכמה בתי כנסיות וכמה מהיראים התעוררו למחות על כך ופרסמו מודעות אזהרה, אבל נתקלים בהתנגדות ובטענות שכנגד, שאין בזה איסור.

תשובה: הנה לדעתי לית דין צריך בושש, כי תועבה היא להלביש דברי קדושה במלבושים צואים כאלה שריח של זנות נודף מהם ומטמאים ומטמטים את הגוף ואת הנפש וצא טמא' יאמר עליהם שלא להכניסם במקומות קודש של בהכנ"ס מקדשי המעט של האומה. וחז"ל ('סנהדרין' ק"א. (אומרים לנו: ד'הקורא פסוק של שה"ש ועושה אותו כמין זמר והקורא פסוק בבית משתאות בלא זמנו מביא רעה לעולם מפני שהתורה חוגרת שק ועומדת לפני הקב"ה ואומרת לפניו, רבש"ע": עשאוני בניך ככנור שמנגנין בו לצים". ואומר אני; דלקרוא בבתי משתאות בלא זמנה הוא "פגול הוא לא נְקָצָה" ('ויקרא' יט ז) בבחינה של; 'שחוט'י חוץ'. ואילו לנגן בקודש פנימה בניגון עגבים; "פגול הוא לא נְקָצָה" להתקבל לפניו ית' בבחינה של; 'חולין שנשחטו בעזרה'.

ולכן אחד העושה ואחד המסייע לכך, הוא בגדר של **"נִיטְחָן לְשָׁבִי עֵזוֹ וְתַפְאֲרָתוֹ בְּיַד צָר"** (תהילים' סח ע"א) ואך מעשה שטן הוא לפתות יראים ושלמים לשורר, או להסכים שישוררו שירי תפילה ובקשות קודש בניגוני עגבים, שהמה כאש בנעורת לגרום הפסד טהרת הכונה, ביודעים ובלא יודעים. ולתת מקום לשפחה שתירש את גבירתה, להחליף היכל ניגון דקדושה, בהיכל ניגון דסיטרא שמאל רח"ל ולהוריד את התפלות והבקשות אל מחוץ למחנה, כקדשים פסולים ר"ל. (יעויין שו"ת 'חתם סופר' או"ח סו"ס ר"ה ע"ש) באשר הניגון הוא הרבה פעמים הרוח החיה של השיר. והקובע את צלצול משמעותו.

ואך פיטומי מילי בעלמא הוא לבוא בגיבובי דברים לטהר שרץ זה ולומר שנגוני העגבים מכיון שמנגנים אותו בשירי קודש אינם מעוררים באדם המנגנם חשק ותאוה זרה. וכן גם לא בקרב השומעים והמאזינים המציאות הפוכה מטפחת על פניהם של אלה. ואולי אך יחידי סגולה יכולים להנצל מזה לגמרי בהעמיקם חקר אל עומק תוכיות התפלה והבקשה הנאמרת, אבל לעומת זאת יש

המשך מעמ' 5

נראה שכל הנביאים מתבאים בסגנון אחד בלי חולק. וגם הב"ח שרוצים להסתייע מדבריו יורה יורה בנ"ד שהוא איסור גמור ומהטעמים שנתבארו וענין שלו הוא ענין אחר. ומעתיק דברי הב"ח בתשובה סי' קכ"ז ומוכיח בעליל שגדון הרב"ח ז"ל הוא באותם הניגונים שהמציאו והולידו המשוררים מבני עמנו מחכמת המוסיקה ולא לימדום מתחילה מילדי נכרים, אלא בשלמדום מתחילה מזולתם בדרך היתר ורק גם המה התחילו לנגנם גם אצלם. ולכן כותב דבהא ודאי איכא למימר דלא מינייהו גמרינן, אמנם ללמוד מניגוני עכו"ם בהא לא איירי ב"ח כלל **ופשיטא שאסור!** והב"ח לא בא בדבריו אלא להליץ בעד השלוחי צבור שנהגו כן מעולם, דמחזיקנן להו בהיתרא דלא מינייהו גמרינן. אמנם ללמוד מלמודי עכו"ם בהא לא איירי ב"ח כלל **ופשיטא שאסור!** והב"ח לא בא בדבריו אלא להליץ בעד השלוחי ציבור שנהגו כן מעולם דמחזיקנן להו בהיתרא דלא מינייהו גמרו.

אחר כל האמור מסכם הבעל 'מעשה רוקח' את דבריו וכותב: 'מעשה מה להם

כי נזעקו כת החולקים, דאפילו לפי דעתם שהרב"ח מתיר, הרי הרב הכוזרי והרב בעל 'ערוגת הבושם' וספר החרדים והרב לונזאנו ונז"י שהביא מע' השואל חולקים עליו. ולא אאמין כי יסופר, שיש מי שיסמוך על היחיד, נגד הרבים. ולעשות הלכה למעשה, בקום עשה ובדבר שאפשר לאוסרו משום ליתא ד"רבך קתיים, לא תלכו" ('ויקרא' יח ג) ומה גם דהמוחש לא יוכחש, דגורם גם כן ביטול הכונה, עכ"ד. המשך יבוא ב"ה... ■

מקום לפוטרו מידי מעילה בקדשי שמים, שהיא התפלה במקום הקרבן וכמו שכתב הר"ש הלוי בתשובה א"ח סי' ה' וכו' וגם הרב בעל ס' הזכרונות וכו', דון מינה ואוקי באתרין, שע"י הניגון ההוא מתעורר בנפשו קול הניגון של אותו הצ'יר נכרי, כי זכור אזכרנו לשמע קול דמות תבניתו ותוארו, כי עיקר השיר הוא הנועם והניגון שבו וכו' ומה גם דאפשר דק"ו הוא שבשעת התפלה עצמה יתעורר בזה ח"ו והמוחש לא יוכחש. **כן מוסיף להביא בדבריו סמוכות מדברי שו"ת הרשב"א סימן רט"ו שמגנה הש"ץ שמתכוין להשמיע קולו הנעים לעם וישבחהו ודברי ה'מטה משה' בזה.** וכמו"כ מציין למ"ש הרב לונזאנו באצבע דרך החיים בשם סה"ח סי' תשס"ח שיוזר מי שקולו נעים שלא יזמר נגוני נכרים. ומדייק שלא כתב שלא יזמר שירי נכרים, דזה פשיטא שאסור, אלא כתב שלא יזמר נגונים נכרים, **כלומר:** דאף שהשיר מצד עצמו יהיה קדוש, הניגון נכרי שבו יפסידוהו כי הכניס הטינופת במקום הקדש וכו'. **וכ"ז אפילו אם היה הב"ח חולק.** אבל למעשה כותב שבנידון זה שנשאל

להאמור מוסיף ה'מעשה רוקח' להביא דברי ה'כלבו' וכן דברי הרמ"א באו"ח סי' נ"ג סעי' כ"ו שמביאו ופוסק: 'ש"ץ המנבל פיו, או שמנגן בשירי הנכרים ממחין בידו. וכן דברי המג"א ע"ז, **שכותב;** כלומר בניגון שמנגנים בו לע"ז. **וכותב;** דאך שיהיה, למדנו מדבריו דאף אם משורר שירים אחרים באותו ניגון, אסור! שהרי כתב בניגון וכו' כלומר דלאו דוקא השיר עצמו, דזה פשיטא! אלא אף הניגון. כן מביא עוד דברי הס' חסידים סי' רל"ח **שכותב;** לא ילמד אדם לעכו"ם אותיות ולא ינגן לפניו זמר נעים, פן ינגן העכו"ם לע"ז שלו אותו ניגון. וכל שמנגנים בפני עכו"ם, לא יעשה אותו ניגון להקב"ה. שנלמד מזה, שאפילו אם העכו"ם תפסו ניגון נעים שלנו לצ'ורר בו בבית תפלתם, אין ראוי לנו לשורר בו עוד וכו' וכ"ש וק"ו בניגון של צ'יר חשק ועגבים פשיטא ופשיטא שאסור, שהרי כונת הניגון אינה אלא אחר כונת הלב לכיון בו היטב וכו', מעתה אם מנגן בניגוני הנכרים ומכ"ש בדברי חשק, שבודאי ע"י הניגון יתעורר כונתו לאותו השיר וגירוי היצה"ר שהוא הגורם הגדול כידוע ומפורסם. ואין כאן

מרפאת שיניים
רבי עקיבא 44 בני ברק נוסד בשנת 1982

אצלינו,
החור הוא רק בשן.
לא בכיס.

בדיקה ויעוץ מקצועי ללא תשלום

השתלות | כתרים | וכל הטיפולים הנדרשים

מחירים מוזלים במיוחד!
כדאי לטלפן ולשמוע.

רח' רבי עקיבא 44 בני ברק פינת הרב קוק
03-5794757

דירה למכירה

דירה 125 מ"ר 4.5 חדרים
שהוסבה ל 4 חדרים
משופצת לגמרי כולל מטבח כשר
מרפסת 2X5 לסוכה
הדירה ממוקמת בלוד
בשכונת 'גני יער'
עם נוף למושב אחיסמך
פינוי באוקטובר בערך
950 אלף, גמיש

לפרטים 050-2944389

שבירת דיסקים

מנחת מרצאות של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר בראשון לציון

מנחת מרצאות של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר בראשון לציון

מנחת מרצאות של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר בראשון לציון

כזה דאך וקדש

JERUSALEM WINERY

"קב ירושלים - אני פענמי ביקרתי שמה. איזה יין משובח. הכל על פי דיני תורה. כל מיני הומרות יש שם. כל הפועלים כולם יואי שמיים כשרים, אין בדם מחלל שבת אחד..."

לכן תקנו רק קב ירושלים שיש עליו הותמת 'בחדשגת בד"צ בית יוסף'

מתוך שיפורי השבוע של מנחם מנדל ישיאל הרבני הרב עובדיה יוסף שליט"א בנושא ארבע נוסות לילי חבדי מועשים פיסת מעודת דתשס"ח

יבק ירושלים, רח' התנוצת, ק1, אתר עטרת ירושלים ■ להשיג ברשתות המוכרות ■ מוקד הוסעת ארצי: 050-4153000

כורים שמיטה!

שלושה ימים של שמחה ואורה ברוח יהודית אמיתית **שנאמר: "קיימו וקבלו עליהם..."**

הנופש יתקיים במלון "גולדן טאור" באשקלון בו תוכלו להנות מחדרים מחודשים ומרווחים, אוכל משובח כיד המלך בהשגחה מלאה וצמודה, בימים שישי עד ראשון (כולל) י"ב - י"ד באדר התשע"א (18-20/3/11)

"ושתיה כדת אין אונס..."

ואתיקר --- לילוח אדוניהם ל!

הרב מיכאל לסרי "משמח הלבבות" והרב פנגר בפורים שמח

תוכניות ערב ופגוש שבת עד לתוך הלילה חזן שינעים את השבת, מופע קסמים לילדים, תקליטנים וקרייקי במשך כל הפורים.

את הילדים לא שכחנו, והם עם **אלג אילן** במופע בלונים מדהים!

מחיר שאסור לפרסם!

הדרוז! נמס' המקומות מוגבל!

050-4119191 **סימה ארביאם ופאנאן**

כ - 45 ₪ למשפחה

* זוג תורים + ילדים עד גיל 22 ללא הגבלה

Shir Insurance

שיר שי

סוכנת לביטוח בע"מ

אופר ניוז

חברת **שופר ניוז** פועלת באופן שוטף למען שיפור רווחת הציבור. בחודשים האחרונים הושקעו מאמצים במציאת תשובה ביטוחית הולמת לצרכי הציבור בביטוח בריאות. חוק ביטוח הבריאות הממלכתי וכן הביטוחים המשלימים של קופות החולים, משאירים חלל המאלץ רבים מאיתנו לחפש ביטוח רפואי נוסף, המכסה גם השתלות ותרופות שאינן בסל הבריאות. חברת **שופר ניוז**, בליווי מומחים מתחום הביטוח, ריכזה ובדקה הצעות של מספר חברות ביטוח מהמובילות בשוק ולאחר מו"מ בחרה וקיבלה תנאים מועדפים הן ברמת הכיסוי והן ברמת התעריפים באמצעות סוכנות הביטוח **שיר שי סוכנות לביטוח**.

לרכישת הביטוח למשפחה + הרחבות יש לפנות לסוכנות הביטוח בטל. *9001 חברת שופר ניוז פועלת ותמשיך לפעול למען רווחת הציבור.

המחיר המדויק יקבע בהתאם לגיל. התנאים המלאים והמחייבים הינם אלה המפורטים בתנאי הפוליסה ו/או כתב השירות.

שופר-בריאות

בריאות חובה לכל המשפחה

הרב זכריה יצחק שליט"א

קריאה בתימנית מגילת אסתר ב-10 ש"י בלבד

ניתן להשיג במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק 03-677779

התקליטור העולמי

לאור הצמאון הרב,

הוחלט לכסות את כל בתי האב בישראל

1,750,000 ^{DVD} שיחולקו חינם

ניתן לרכוש מנית זכות בסך 4000 ש"ח בלבד!

להתחלת המבצע אפשרות עד 10 תשלומים

הדיסק כולל בתוכו:

כל ספרי חברותא של הרה"ג יעקב שולביץ שליט"א פרוש ל'תלמוד בבלי'.
כל ספרי הרה"ג אברהם חיים עדס שליט"א: ארבעת המינים, דיני רפואה
בשבת, שמיטה, חנוכה, שבת בתפארתה, דיני דרבנן, פאת זקנך ועוד...
עם ציורים ופוסטרים.

כל ספריו של הרה"ג יעקב לוגסי שליט"א: ברומו של עולם 10 כרכים, עמלנו,
אגרת לבת ישראל, נפשי בשאלתי, ישראל סגולתו, ואני תפילתי, מלמדים,
מראות, משפט, מלאכת ה', בעקבתא דמשיחא, שערי פרנסה...

כל ספרי הרה"ג משה אבגי שליט"א סדרת 'חכמת המצפון' כולל מועדים.
וכל ספרי הכשרות של הרה"ג מרדכי עזרן שליט"א.

בנוסף הספרים: משניות, רמב"ם, טור, שלחן ערוך וחסד לאברהם.

עם סרטי DVD של הרה"ג אמנון יצחק שליט"א והספרים:

עולם התשובה, העיתונאי, הרצל והציונות ועוד.

לתרומות

צלצלו

03-6777779